

ЕКСКУРСІЙНІ ОБ'ЄКТИ, ВИЗНАЧНІ ПАМ'ЯТКИ ПРОВІНЦІЇ ХЕБЕЙ (КИТАЙ), І ЇХ ОЦІНКА ДЛЯ ЦІЛЕЙ СПОРТИВНО-ОЗДОРОВЧОГО ТУРИЗМУ

Лань ДАВЕЙ

Харківська державна академія фізичної культури

Анотація. У статті представлені матеріали про основні природні і створені руками людини пам'ятники і визначні пам'ятки провінції Хебей, які можна і необхідно використовувати для екскурсійних-пізнавальних цілей, оздоровлення і зміцнення здоров'я, у тому числі і при проведенні спортивно-оздоровчих походів. Маючи в своєму розпорядженні великомасштабні карти по всіх видах туризму можна розробити маршрути будь-якого ступеня складності.

Ключові слова: спортивно-оздоровчий туризм, рекреація, екскурсійні туристські об'єкти, масове оздоровлення населення, активний відпочинок, багатofакторна оцінка території.

Постановка проблеми і аналіз останніх досліджень. Суспільне здоров'я – одна з фундаментальних якостей суспільства, багатогранне віддзеркалення характеру його функціонування і благополуччя. Гуманізм суспільства не зводиться тільки до процесів збереження і відновлення втраченого здоров'я, але і закликає його до відтворення, широкомасштабного забезпечення ефективності рекреаційної діяльності.

Практичні аспекти загальної рекреації людини полягають в створенні ефективної галузі народного господарства, що забезпечує задоволення рекреативних потреб суспільства на всіх рівнях його розвитку і життєдіяльності, – туристсько-екскурсійна галузь. Головним практичним завданням її розвитку є розробка умов і способів, масове забезпечення всіх членів суспільства високоякісними оздоровчими послугами. Галузь народного господарства, обслуговуюча людей і що проводить суспільне здоров'я, повинна стати пріоритетною і очолити розробку і реалізацію загальнодержавної програми масового оздоровлення населення. Переорієнтація і спеціальна цілеспрямована організація туристсько-екскурсійної системи на оздоровчу діяльність, на масове виробництво суспільного здоров'я і відновлення продуктивних сил країни повністю і цілком відповідає природному призначенню туризму в житті суспільства і суспільному виробництві.

Перехід в галузі туризму до масового виробництва суспільного здоров'я вимагає ретельної підготовки і фундаментального наукового, науково-практичного і організаційного забезпечення. В даний час на окремих напрямках науки (у медицині, психології, соціології, економіці) створені передумови і є фрагментарний позитивний досвід рішення окремих аспектів масового оздоровлення населення. Необхідні розробка і здійснення експериментальної програми, що має статус цільової, галузевої програми, з'ясування її економічної і соціальної ефективності [3, 5].

Цілі і завдання дослідження. Оцінити рекреаційну суть природної і культурної спадщини центральної провінції Китаю, на підставі чого розробити пропозиції по їх цілеспрямованому використанню для культурного збагачення, оздоровлення і зміцнення здоров'я населення країни.

Результати досліджень. Будь-який туристський маршрут, що переслідує спортивно-оздоровчі цілі, починається з якого-небудь населеного пункту (куди і прибуває група) і закінчується також в населеному пункті, звідки група повинна виїхати до місця проживання. І чим складніше маршрут (тобто має повний набір природних, створених природою перешкод), тим більше населених пунктів на шляху до початкової і кінцевої точках маршруту.

Природно, що в технічно нескладних спортивних походах 1-2 кат. скл. населені пункти (як правило, невеликі) можуть бути і на самому маршруті. В той же час в складних походах 5-6 кат. скл. у будь-якому вигляді туризму населених місць по нитці маршруту відповідно до «Правил організації і проведення спортивних туристських походів» взагалі не повинно бути, щоб зберегти вимоги до автономності маршруту.

Плануючи і розробляючи маршрут спортивного походу, слідє, перш за все, вивчити доступну історичну, географічну літературу про район походу. В обов'язковому порядку вимагає детального вивчення великомасштабна (1-2 км в 1 см) топографічна карта, особливо по лінії маршруту. Для цього потрібно буде ознайомитися з літературою по топографії, геології, гідрометеорології, кліматології, природознавству і іншим суміжним наукам. Дані з цих галузей знань, природно, вельми пригодяться при проходженні маршруту у вибраному районі походу. Але у будь-якому випадку на маршруті в його початковій і кінцевій частині будуть населені пункти, де можна оглянути визначні пам'ятки, цікаві природні, історичні і архітектурні пам'ятники, відомості про яких можна заздалегідь отримати з історичної, географічної літератури і довідників. Цей момент слід враховувати при розробці маршрутів будь-якої категорії складності в різних видах туризму.

При розробці маршрутів будь-якого виду туризму не слід орієнтуватися тільки на одну свою провінцію, оскільки природне середовище: рельєф (гірські масиви, хребти), гідромережа (річки, озера), транспортних шляхів (з. д. мережа і автомобільні дороги) не має меж. Нерідко найцікавіші в природному відношенні місця, історичні, архітектурні пам'ятники і інші визначні пам'ятки знаходяться в сусідній провінції в межах однієї туристсько-географічної зони.

Відповідно до туристсько-географічного районування Китаю провінція Хебей входить в центрально-східну зону і граничить на півночі з автономним районом Внутрішня Монголія, на північному сході розташована провінція Ляонінь, на сході – провінція Шаньдун, на півдні – провінція Хенань, на заході – провінція Шансі. В межах цих провінцій є не менш цікаві визначні пам'ятки: Шаньдунські гори заввишки до 1500 м, гори Тайшань, храм-садиба і кладовище Конфуція (пров. Шаньдун); доісторичне поселення Дахсун III тис. років до н.е., храм Конфуція зведений між 58-75 р. р. н.е., печі для випалення фарфору початку I-го тисячоліття і ін. (пров. Хенань); монастир VI століття, що «висить», з 40 залами, печери Тяньлуйшань VI століття, монастир Шуанлінь династій Мін і Цин прикрашений 2000 глиняних статуй; печерні храми Юнган V століття в скелях Учжоушань налічують 50000 статуй.

Провінція Хебей розташована на Северо-Китайській рівнині, її загальна площа – 188 тис. кв. км., населення 68 млн. осіб. Адміністративний центр провінції – р. Шицзячжуан (1,8 млн. осіб). Враховуючи високу щільність населення провінції Хебей, велику кількість населених місць, в цьому регіоні можливі лише маршрути некатегоризовані, першої і частково другої категорії складності.

Відпочинок в природних умовах провінції можливий у будь-який час роки, але форми його організації і проведення в значній мірі залежатимуть від погодних умов періодів року. Виходячи з медико-кліматичних умов, можна розділити рік на 4 періоди, які відрізняються один від одного за станом погоди. Основними періодами для замиського відпочинку слід вважати весняний, літній і осінній, в зимовий – такі можливості обмежені [4, 6].

Для розвитку спортивно-оздоровчого туризму в Китаї була здійснена комплексна багатofакторна оцінка території країни (рельєф, гідромережа, клімат, транспорт, щільність населення, екскурсійні об'єкти і природні визначні пам'ятки), на основі якої виділено 5 туристсько-географічних зон (Булашев А. Я., Ма Цзіньган). Провінція Хебей входить в центрально-східну зону і по насиченості екскурсійними об'єктами займає провідне місце серед інших туристсько-географічних зон (44 державного і 241 місцевого значення), значна частина з них знаходиться в пров. Хебей.

Пекін – (Бейцзін – «Північна столиця») столиця КНР – місто красивої багатостильової архітектури: розкішні імператорські палаци і старовинні квартали з традиційно китайськими будинками в глибині квадратних двориків на вузьких вулицях – хутонах. Місто займає площу в 750 кв. км, а, так званий «великий Пекін» – 16807 кв. км. Чисельність населення – 11 млн. осіб. Сорокакілометровий проспект Чанань перетинає весь Пекін із заходу на схід і проходить через найбільшу площу в світі – Тяньаньмень (44 га), яка вміщає до напівмільйона чоловік. На площі розташований мавзолей Мао Цзедун і ряд урядових установ, ворота Тяньаньмень, музей історії і революції, ворота Цяньмень, старий імператорський палац – Гугун. У Пекіні багато палаців і пам'ятників різних епох, стилів і архітектури: літній палац Іхеюань, старий літній палац Юаньміньюань, храм Неба – Тяньтань, старий квартал і палаци принців, ламаїстський храм, храм Конфуція, храм Великого дзвону, мечеть на вулиці Ньюцзе, християнські храми, Перні-цзіншань, Бехай, етнічної культури, Дітань, Жітань, зоопарк (6000 тварин більше 500 видів), біля 2-х десятків музеїв різної тематичної спрямованості.

Велика Китайська Стіна, протяжністю більше 6 тис. км – духовний символ нації, найзнаменитіша туристська визначна пам'ятка країни і її по праву називають одним з чудес світу, була зведена більше 2000 років тому. Це єдине творіння людських рук, яке помітне з поверхні Місяця. В даний час для туристів відкриті десятки її ділянок (Бадалін, Лаолунтоу, Цзяюйгуань і ін.). В околицях Пекіна знаходяться гробниці династії Мін, міст Марко Поло, Запашні гори, храм Блакитних Хмар, храм Танчже, храм Буддійського вівтаря, храм Сплячого Будди.

Багатовікова історія Китаю залишила незліченні пам'ятники стародавньої культури. 205 містам було привласнено звання «Відмінне туристське місто Китаю», а 101 місту привласнений статус «Місто історичного і культурного значення». Більшість міст Китаю мають більш ніж тисячолітню історію [1, 2].

Висновки

1. Провінція Хебей займає центральне положення на карті Китаю в адміністративному (тут знаходиться столиця країни – Пекін) і географічному положенні. В той же час провінція має в своєму розпорядженні унікальні пам'ятники природи, історії, архітектури, багато з яких є шедеврами світової культури.

2. Використання їх в цілях рекреації, активного відпочинку і спорту є доцільною необхідністю.

3. Пропоновані маршрути спортивно-оздоровчих походів для всіх груп населення провінції і країни мають велике соціально-економічне значення для подальшого освоєння інших провінцій і регіонів Китаю.

Список літератури

1. *Гатаулина Р. Т.* Классический Российский туризм по Хэбэй. – Пекин, 2008. – 100 с.
2. *Китай : путеводитель.* – М.: Аякс-Пресс, 2003. – 96 с.
3. *Лан Давей.* Рекреационная оценка природных ресурсов провинции Хэбэй (Китай) для целей спортивно-оздоровительного туризма // Научно-теоретический сб. спец. вып. : Педагогика. – Переяслав – Хмельн., 2009. – С. 168 - 171.
4. *Лан Давей.* Природные рекреационные ресурсы Китая – важная составляющая для развития спортивно-оздоровительного туризма в стране / Лан Давей, Чень Шаулинь, Ма Цзиньган, А. Я. Булашев // Слободжанський науково-спортивний вісник. – Вип. 12. – Х., 2007. – С. 364 - 368.
5. Перспективы формирования туристского пространства России и Китая. // Российско-Китайский науч. альм. – М., 2006. – 166 с.
6. *Ши Интэй.* Туризм / Ши Интэй, Хуан Фэй. – Харбин, 2003. – 334 с.

**ЭКСКУРСИОННЫЕ ОБЪЕКТЫ,
ДОСТОПРИМЕЧАТЕЛЬНОСТИ ПРОВИНЦИИ ХЭБЕЙ (КИТАЙ),
И ИХ ОЦЕНКА ДЛЯ ЦЕЛЕЙ СПОРТИВНО-ОЗДОРОВИТЕЛЬНОГО ТУРИЗМА**

Лань ДАВЕЙ

Харьковская государственная академия физической культуры

Аннотация. В статье представлены материалы об основных природных и созданных руками человека памятников и достопримечательностях провинции Хэбей, которые можно и необходимо использовать для экскурсионно-познавательных целей, оздоровления и укрепления здоровья, в том числе и при проведении спортивно-оздоровительных походов. Располагая крупномасштабными картами по всем видам туризма можно разработать маршруты любой степени сложности.

Ключевые слова: спортивно-оздоровительный туризм, рекреация, экскурсионные туристские объекты, массовое оздоровление населения, активный отдых, многофакторная оценка территории.

**HEBEI'S PROVINCE EXCURSION SITES,
PLACES OF INTEREST AND THEIR EVALUATION F
OR THE SPORTS AND FITNESS TOURISM AIM**

Lan' DAVEI

Annotation. The article deals with the materials about basic natural and handmade monuments and Hebei's province places of interest, which can be used for excursion-cognitive aims, improvement and strengthening of health while holding sports and fitness trip. Having at your disposal large-scale maps on all kinds of tourism you can work-out itinerary of any complexity factor.

Key words: sports and fitness tourism, recreation, excursion sites, mass population enhancement, active rest, multiplefactor territory evaluation.